

Vlaanderen
is Internationaal Ondernemen

**DE MARKT VAN VERSE
GROENTEN, FRUIT, VLEES EN
MELKPRODUCTEN**

IN POLEN

FLANDERS INVESTMENT & TRADE MARKTSTUDIE

De markt van verse groenten, fruit, vlees en zuivelproducten in Polen

Guido Scharpé, Anna Pyrcak, Iwona Ciołek

Flanders Investment & Trade Warsaw
Al. Ujazdowskie 51, 00-536 Warschau - Polen
T: +48 22 584 73 40 | F: +48 22 827 81 36
E-mail: warsaw@fitagency.com

Inhoud

1.	De productie van verse groenten, fruit, vlees en zuivelproducten in Polen.....	3
1.1	De productie van verse groenten in Polen per product (in ton).....	3
1.2	De productie van vers fruit in Polen per product (in ton).....	4
1.3	De productie van vers vlees in Polen per product (in ton).....	5
1.4	De productie van zuivelproducten in Polen (in ton).....	5
2.	De Poolse buitenlandse handel met verse groenten, fruit, vlees en zuivelproducten.....	6
2.1	De Poolse buitenlandse handel met agro-food (in Euro).....	6
2.2	De Poolse buitenlandse handel met verse groenten per product (in Euro en/of ton).....	11
2.3	De Poolse buitenlandse handel met vers fruit per product (in Euro en/of ton).....	14
2.4	De Poolse buitenlandse handel met vers vlees per product (in Euro en/of ton).....	16
2.5	De Poolse buitenlandse handel met zuivelproducten (in Euro en/of ton).....	18
3.	De Belgische export naar Polen van verse groenten, fruit, vers en bevroren vlees, en zuivelproducten.....	19
4.	Marktstructuur.....	21
5.	Contactgegevens van belangrijke groothandelaars en producenten.....	22
5.1	Poolse groothandelaars-verdelers van verse groenten, fruit, vlees en zuivelproducten.....	22
6.	Beurzen.....	27
7.	Nuttige adressen.....	28
8.	Bronnen.....	29

1. De productie van verse groenten, fruit, vlees en zuivelproducten in Polen

Polen is een belangrijk producent van groenten, fruit, vlees en zuivelproducten en speelt op dit vlak een vooraanstaande rol in Europa.

1.1 De productie van verse groenten in Polen per product (in ton)

TABEL Productie van verse groenten (x 1000 ton)

Benaming	2012	2013	2014
Aardappelen	9 041,3	7 110,9	6 303,7
Bloemkool en broccoli	306,8	271,3	310,1
Spruitjes	23,2	20,1	:
Witte kool	1 140,4	953,8	1149
Selderij	3	3,3	:
Prei	98	77,9	:
Sla	32,2	29,8	:
Tomaten	254	270	274
Komkommers	269,0	254,0	272
Augurken	84,5	64,5	72,3
Koolraap	10,4	8,9	:
Wortelen	834,7	735,1	758,4
Ui	642,2	538,6	587
Rode bieten	330,6	330	330,3
Knolselderie	110,2	97,1	:
Erwten	36	25,9	:
Bonen	59,9	53,3	:
Overige	32,4	26,6	:

Bron: EUROSTAT

De totale Poolse productie van verse groenten beliep in 2013 bijna 5 miljoen ton (bron: ARR). Voor 2014 zijn er nog geen definitieve volledige cijfers beschikbaar.

De belangrijkste teelt van groenten is veruit 'aardappelen'. Met enige afstand volgen kool, uien, wortelen, rode bieten en tomaten. De Pool consumeert gemiddeld ongeveer 102 kg aardappelen en 108 kg groenten per jaar (2013).

1.2 De productie van vers fruit in Polen per product (in ton)

TABEL Productie van vers fruit (x 1000 t)

Benaming	2012	2013	2014
Aardbeien	170,8	165,9	197,4
Boomvruchten	3 151,4	3 375,6	:
Appelen	2 877,3	3 085,1	3 171
Verse appelen	1 907,1	2 153,7	:
Peren	64,7	75,7	75
Verse peren	51	59,5	:
Pitvruchten	332,6	360,6	:
Perziken	9,1	10,4	:
Kersen	216,5	235,8	226,3
Pruimen	102,5	102,4	109
Bessen	406,5	404,7	:
(Aal)bessen	195,3	198,4	163
Zwarte bessen	149,1	154,9	123,5
Rode aalbessen	45,9	47,1	39,6
Frambozen	127,1	121	124,4
Kruisbessen	16,8	15,5	12,9
Andere bessen	64,6	67,9	:
Noten	17,1	15	:
Walnoten	12,3	8,1	:
Hazelnoten	4,2	5,1	:

Bron: EUROSTAT

De productie van fruit in Polen overtrof in 2014 4,2 miljoen ton (bron IERiGZ): hiermee is Polen één van de belangrijkste Europese spelers.

Appelen zijn veruit de belangrijkste teelt van vruchten in Polen en de productie steeg tussen 2012 en 2014 ononderbroken. In 2013 en 2014 overtrof ze 3 miljoen ton. De belangrijkste variëteiten zijn IDARED, SZAMPION, JONAGOLD, LIGOL, GLOSTER en CORTLAND (bron: ARR). Polen is ook een der belangrijkste Europese producenten van aardbeien, kersen (vooral zure kersen), bessen en frambozen. Polen is zelfs de belangrijkste producent ter wereld van (aal)bessen (porzeczki) alsook van appelbessen. De gemiddelde Pool consumeert ongeveer 55 kg fruit/jaar.

1.3 De productie van vers vlees in Polen per product (in ton)

TABEL Productie van vers vlees (x 1000 t)

Benaming:	2012	2013	2014
Rundsvlees	371	339,02	412,66
Varkensvlees	1 695,2	1 684,26	1 838,46
Vlees van schapen en geiten	0,7	0,65	0,57
Schaap	0,7	0,63	0,56
Lamsvlees	0	0,33	0,34
Vlees van rammen	0,7	0,3	0,23
Vlees van geiten	0	0,02	0
Gevogelte in totaal	1 548,8	1 651,98	1 804,06
Kip	1 270,7	1 365,62	1 477,1
Eend	20,8	30,23	34,54
Kalkoen	231,5	227,78	264,98
Gevogelte - overige	25,8	28,36	27,44

Bron: EUROSTAT

De belangrijkste rubrieken zijn varkensvlees en gevogelte (vooral kip en kalkoen). De productie ervan neemt van jaar tot jaar toe. In 2014 was Polen met een productie van 1,8 miljoen ton één der belangrijkste producenten van gevogelte in Europa (PB 24-26/4/2015). De Pool consumeert gemiddeld 71 kg vlees per jaar waarvan 38,5 kg varkensvlees, 1,6 kg rundvlees en 26,9 kg gevogelte (prognose 2014) (bron: IERiGZ). Het verbruik van deze 3 vleessoorten neemt van jaar tot jaar toe. Enkele belangrijke spelers in de vleesverwerking zijn Animex, Drosed, Indykpol, Drobimex en Sokolow.

1.4 De productie van zuivelproducten in Polen (in ton)

TABEL Productie van melkproducten en van melk afgeleide producten (x 1000 t)

Benaming	2012	2013	2014
Koemelk	9 843,48	9 921,26	10 581,42
Melk als drank	1 511,19	1 593,2	1 589,94
Room	243,81	246,89	251,92
Zure melk	542,51	525,41	506,29
Gecondenseerde melk	36,52	36,32	35,77
Magere melk	105,18	98,33	147,39
Melkpoeder	31,35	34,31	38,28
Boter	161,81	164,12	170,97
Kaas	718,65	744,48	759,62

Bron: EUROSTAT

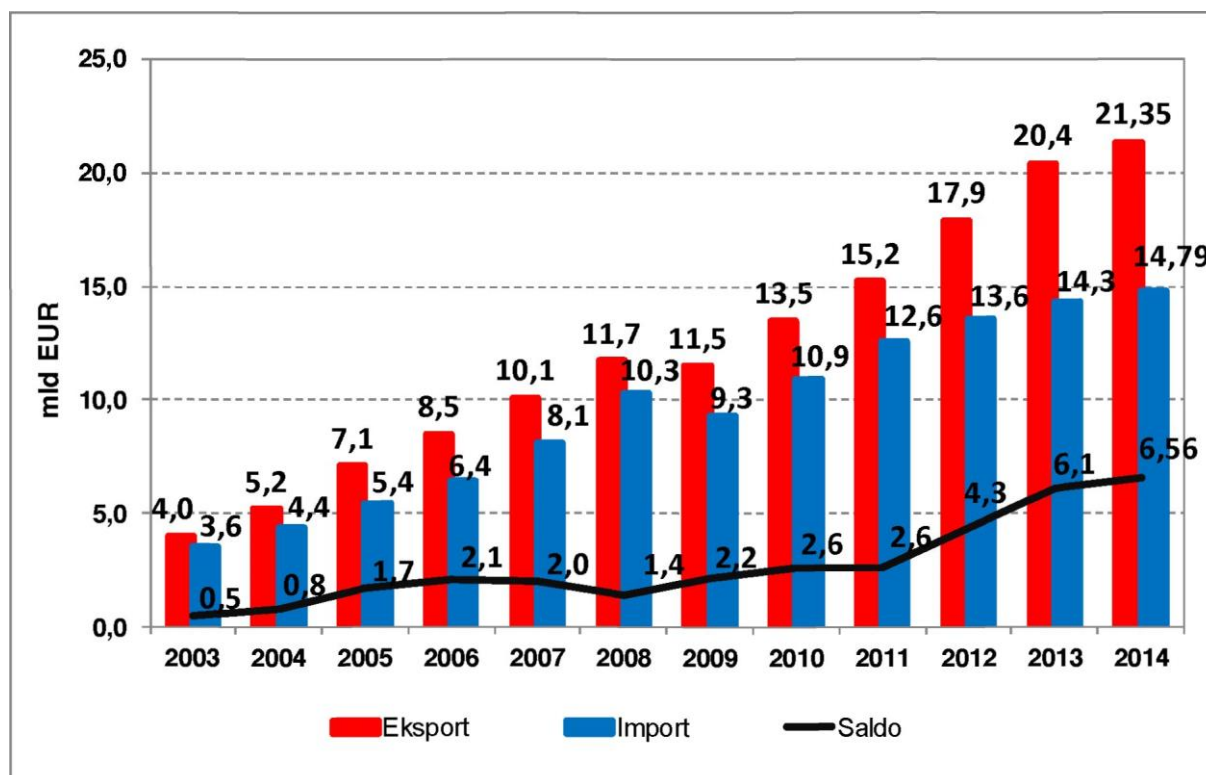
Verwacht wordt dat de opheffing van de door de EU opgelegde melkquota zal leiden tot een verhoging van de melkproductie. Men acht het goed mogelijk dat Polen reeds in 2018 de belangrijke melkproducent Italië zal inhalen en zich aldus tot de 5de belangrijkste melkproducent in de EU zal ontwikkelen (bron PB 24-26/4/2015).

De Pool consumeert gemiddeld 210 liter melk (in vergelijking met 354 l in Finland, 315 l in Denemarken en 254 l in Duitsland (PAP Newsletter 1/4/2015) en meer dan 10 kg kaas per jaar.

Belangrijke spelers in de melkindustrie zijn Mlekpól, Mlekovita, Spomlek. Belangrijke kaasproducenten (gele kaas, smeerkazen, witte kazen) zijn Bieluch, Hochland Polska, Unilever, Danone en Bakoma.

2. De Poolse buitenlandse handel met verse groenten, fruit, vlees en zuivelproducten

2.1 De Poolse buitenlandse handel met agro-food (in Euro)

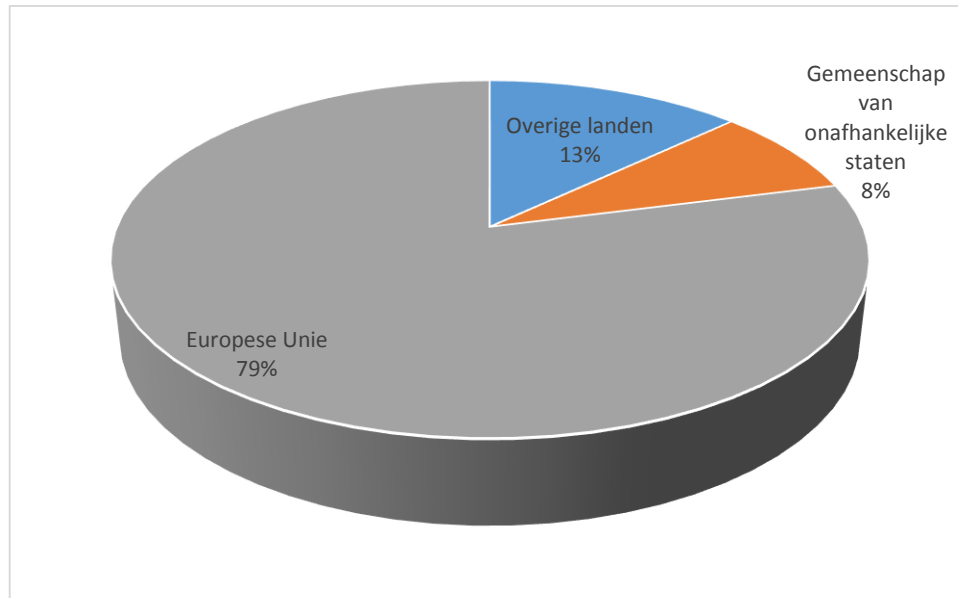
Bron: studie ARR op basis van gegevens van Pools Ministerie van Financiën, 2014 – voorlopige cijfers.

In 2014 werd voor 21,3 miljard Euro agro-food producten geëxporteerd en voor 14,8 miljard Euro geïmporteerd.

De Poolse buitenlandse handel met agrofood-producten kende een voortdurende groei tussen 2003 en 2014. De export overtrof steeds meer de import. Het overschot bedroeg in 2014 meer dan

6 miljard Euro. Pools voedsel wordt naar 75 markten geëxporteerd en, ingevolge het embargo van Rusland, zijn Poolse producenten genoodzaakt uit te kijken naar nieuwe exportmarkten.

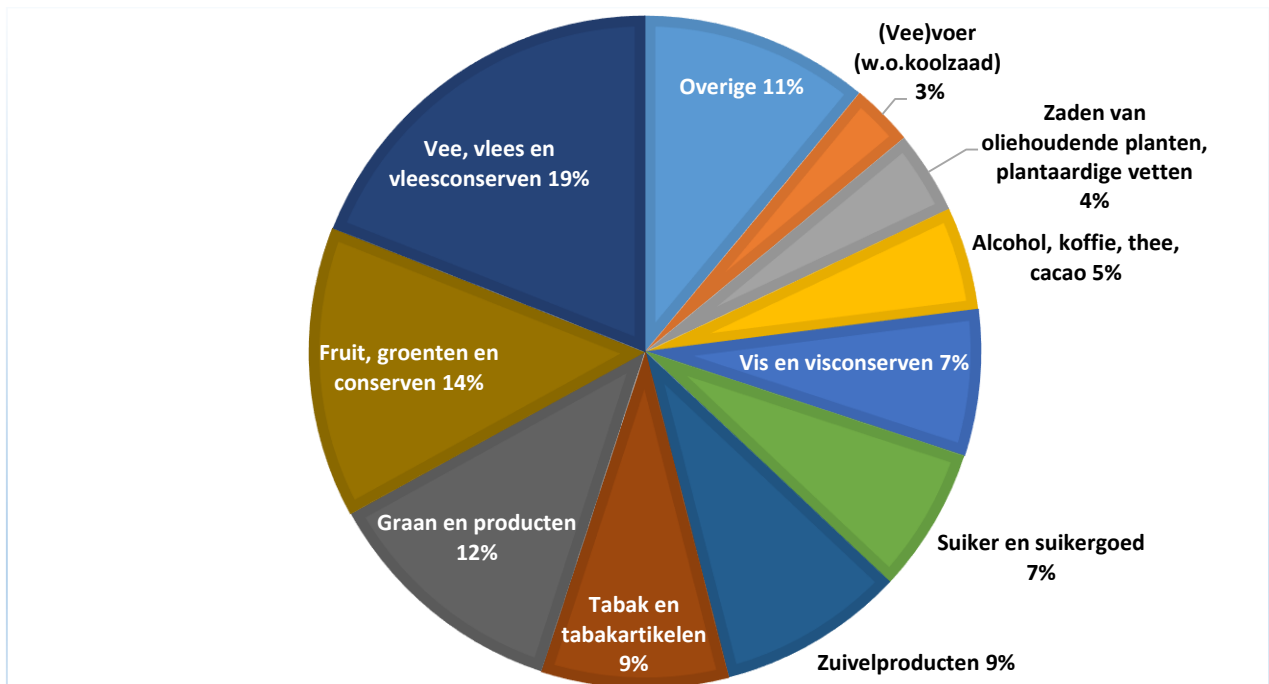
Diagram: geografische structuur van de Poolse export van agrofood (21,3 miljard Euro) in 2014

Bron: studie ARR op basis van gegevens van voorlopige cijfers van het Pools Ministerie van Financiën.

De belangrijkste afnemer van Poolse agrofood is de Europese Unie (79%). De export naar de 'Gemeenschap van onafhankelijke staten', waartoe Rusland behoort, ging vorig jaar achteruit, vooral omwille van het Russisch embargo, met ca. 23%. Daartegenover staat een stijging met 25% van de uitvoer naar 'overige landen'.

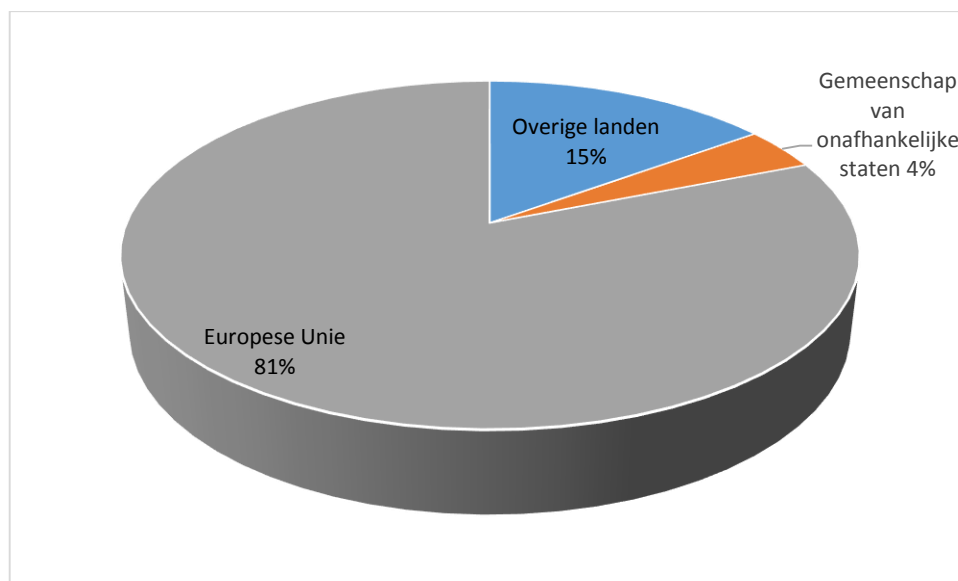
Diagram: productenstructuur van de Poolse export van agrofood (21,3 miljard Euro) in 2014

Bron: studie ARR op basis van gegevens van voorlopige cijfers van het Pools Ministerie van Financiën.

Inzake productenstructuur van de Poolse uitvoer van agrofood hadden 'vee, vlees en verwerkt vlees' een aandeel van 19%, 'fruit, groenten en verwerkte groenten en fruit, aardappelen, paddenstoelen en sappen' 14% en melkproducten 9%.

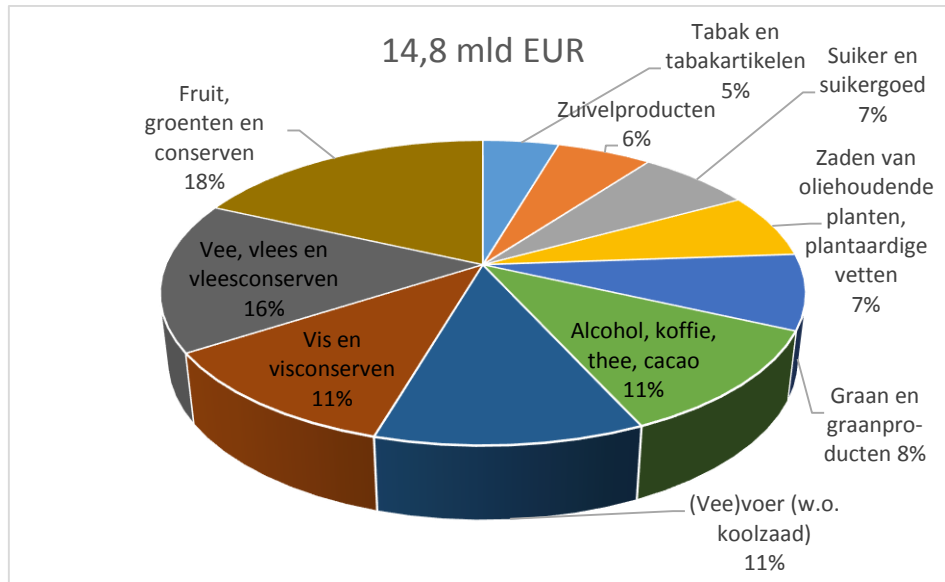
Diagram: geografische structuur van de Poolse import van agrofood (14,8 miljard Euro) in 2014

Bron: studie ARR op basis van gegevens van voorlopige cijfers van het Pools Ministerie van Financiën.

De belangrijkste leverancier van agrofood aan Polen is de Europese Unie (81%) gevolgd door 'overige landen' (15%) en de 'Gemeenschap van onafhankelijke staten'.

Diagram: productenstructuur van de Poolse import van agrofood (14,8 miljard Euro) in 2014

Bron: studie ARR op basis van gegevens van voorlopige cijfers van het Pools Ministerie van Financiën.

Inzake productenstructuur van de Poolse invoer van agrofood zag de verdeling er als volgt uit: 'vee, vlees en verwerkt vlees': 14%, 'fruit, groenten en verwerkte groenten en fruit, aardappelen, paddenstoelen en sappen': 16%, melkproducten: 5% (bron: ARR).

Ook uit onderhavige tabel komt de EU als belangrijkste agrofood-handelspartner van Polen tot uiting. De belangrijkste markt, zowel voor import als export is Duitsland. België staat goed zijn mannetje en behoort samen met Denemarken, Nederland en Spanje tot het kleine kransje van EU-landen die traditioneel meer naar Polen uitvoeren dan eruit invoeren. Ondanks belangrijke invoer uit de EU, wordt de Poolse voedingsindustrie hoofdzakelijk met lokale producten bevoorrad.

Opgepast: voorlopige cijfers

Groepering	EKSPORT/WYWÓZ			IMPORT/PRZYWÓZ			SALDO	
	Waarde [mln EUR]		Verandering	Waarde [mln EUR]		Verandering	Waarde [mln EUR]	
	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.	[%]	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.	[%]	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.
Eindbedrag	14 943,9	15 716,3	5,2	10 430,4	10 790,7	3,5	4 513,5	4 925,6
UE-28	11 769,6	12 403,2	5,4	7 254,3	7 528,8	3,8	4 515,3	4 874,4
Oostenrijk	249,8	246,1	-1,5	137,5	138,7	0,9	112,3	107,3
België	271,6	325,1	19,7	346,0	373,1	7,8	-74,4	-48,0
Bulgarije	174,2	166,9	-4,2	45,2	51,6	14,1	129,0	115,3
Cyprus	19,1	33,0	72,7	8,8	31,0	254,6	10,4	2,0
Kroatië	70,9	91,5	29,1	9,9	12,0	21,3	61,0	79,5
Denemarken	312,7	312,6	0,0	500,3	527,5	5,4	-187,6	-214,9
Estland	91,5	86,4	-5,6	14,3	16,6	16,0	77,1	69,8
Finland	87,9	90,0	2,4	26,9	23,6	-12,4	61,0	66,4
Frankrijk	891,2	1 058,8	18,8	381,9	414,8	8,6	509,3	644,0
Griekenland	95,5	102,9	7,7	72,7	79,6	9,5	22,9	23,4
Spanje	274,2	315,5	15,1	552,5	550,4	-0,4	-278,3	-234,8
Ierland	132,0	114,0	-13,6	77,9	102,2	31,2	54,1	11,8
Litouwen	311,7	330,1	5,9	181,3	157,8	-12,9	130,5	172,3
Luxemburg	4,5	4,5	0,1	4,8	4,2	-12,2	-0,3	0,3
Letland	157,5	203,3	29,1	27,1	31,4	15,9	130,5	171,9
Malta	5,2	5,7	11,4	0,5	0,6	17,3	4,6	5,1
Nederland	814,0	798,6	-1,9	868,7	921,2	6,0	-54,7	-122,6
Duitsland	3 388,1	3 516,4	3,8	2 361,0	2 413,1	2,2	1 027,0	1 103,4
Portugal	46,6	60,4	29,4	32,9	41,1	24,8	13,7	19,3
Tsjechië	896,7	946,5	5,6	329,4	313,6	-4,8	567,2	632,9
Roemenië	265,0	295,2	11,4	30,7	43,0	40,2	234,3	252,2
Slovakije	535,8	511,9	-4,5	211,3	199,6	-5,5	324,5	312,3
Slovenië	56,3	60,4	7,3	6,1	5,7	-5,3	50,2	54,6
Zweden	278,5	263,8	-5,3	114,7	154,6	34,8	163,9	109,2
Hongarije	407,9	420,4	3,1	216,6	203,3	-6,1	191,3	217,1
Groot-Brittannië	1 136,6	1 190,0	4,7	284,2	302,4	6,4	852,3	887,6
Italië	792,8	852,9	7,6	406,3	411,2	1,2	386,5	441,7
Overige geb. UE	1,9	0,3	-85,4	4,8	4,9	0,6	-3,0	-4,6
WNP-Gem. On. St.	1 593,4	1 336,5	-16,1	355,0	440,9	24,2	1 238,4	895,6
Armenië	3,7	4,4	18,8	0,2	0,4	73,0	3,5	4,0
Azerbeïdjan	10,5	12,5	19,5	0,7	0,9	30,0	9,8	11,6
Wit-Rusland	210,4	203,0	-3,5	12,3	7,2	-41,5	198,1	195,8
Kazachstan	52,6	54,6	3,9	16,0	21,3	33,7	36,6	33,3
Kirgistan	2,7	7,9	190,7	0,1	0,9	677,4	2,6	7,0
Moldavië	15,4	13,6	-11,5	21,3	18,1	-14,8	-5,9	-4,5
Rusland	915,6	750,0	-18,1	59,7	122,9	105,9	855,9	627,1
Tadzjikistan	1,8	1,8	-0,2	0,0	0,0	-93,7	1,8	1,8
Turkmenistan	6,0	5,2	-14,2	--	--	--	6,0	5,2
Oekraïne	336,5	257,5	-23,5	243,0	267,8	10,2	93,5	-10,4
Oezbekistan	38,2	26,0	-32,0	1,7	1,3	-25,6	36,4	24,7
EFTA	128,5	134,2	4,4	475,3	513,3	8,0	-346,8	-379,1
IJsland	10,0	8,9	-10,5	20,5	21,8	6,1	-10,6	-12,9
Liechtenstein	0,1	0,0	-79,9	1,0	0,6	-41,9	-1,0	-0,6
Noorwegen	69,4	68,0	-2,1	430,3	470,1	9,3	-360,9	-402,1
Zwitserland	49,0	57,3	16,8	23,4	20,7	-11,4	25,6	36,5
NAFTA	254,7	240,6	-5,5	306,8	196,5	-36,0	-52,1	44,1
Kanada	41,5	38,7	-6,9	18,9	21,7	14,8	22,6	17,0
Mexico	28,4	13,3	-53,3	15,0	13,6	-9,2	13,5	-0,3
USA	184,7	188,6	2,1	272,9	161,2	-40,9	-88,2	27,4
MERCOSUR	11,4	12,1	6,0	594,7	690,2	16,1	-583,3	-678,1
Argentinië	1,3	1,4	5,2	373,2	428,7	14,9	-371,8	-427,3
Brazilië	8,8	9,1	3,7	207,6	189,4	-8,8	-198,7	-180,2
Paraguay	0,4	0,6	62,5	12,5	70,1	461,2	-12,1	-69,4
Uruguay	0,8	0,9	5,6	1,4	2,0	41,5	-0,6	-1,1
Overige	1 186,4	1 589,8	34,0	1 444,4	1 421,1	-1,6	-258,0	168,7

Bron: Min. Finansów-Departament Rynków Rolnych

2.2 De Poolse buitenlandse handel met verse groenten per product (in Euro en/of ton)

TABEL Import van verse groenten in Euro en ton

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>
Aardappelen, vers of gekoeld	35 600	43 392	87 916	181 962
Tomaten, vers of gekoeld	111 327	118 739	106 492	112 961
Ui, sjalot, look, prei en andere groenten	25 660	26 085	64 402	88 427
Kool, bloemkool, koolraap, savooikool,	22 526	23 857	27 705	36 756
Sla (<i>Lactuca sativa</i>) en cichorei (<i>Cichorium spp.</i>),	33 008	32 233	28 752	33 583
Wortel, raap, saladebieten, haverwortel, selderij,	21 926	16 786	41 759	33 216
Komkommers en verse augurken	27 798	23 915	30 471	29 656
Snijgroenten, zelfs gepeld, vers	1 901	2 668	2 566	2 978
Andere groenten, vers of gekoeld	88 805	91 464	52 414	63 864
Niet-gekookte of gestoomde, diepgevroren groenten	29 023	31 309	35 399	38 469
Tijdelijk geconserveerde groenten	2 807	3 762	2 245	2 983
Gedroogde groenten, volledig of in stukjes gesneden	28 858	33 874	10 487	17 114
Gedroogde snijgroenten, gepeld, met pel	14 583	17 232	16 153	18 730
Maniok, maranta, salep, Jeruzalemse artisjokken,	671	602	814	812
Totaal	444 493	465 918	507 575	661 511

Bron: GUS

De invoer van groenten steeg in 2014 (I-IX) met meer dan 30% en bedroeg 661.000 ton.

Polen voerde (in ton) in 2014 (I-IX) vooral aardappelen en tomaten in. De invoer van aardappelen kende een bijzonder sterke groei. Belangrijk waren ook 'kool, sla en cichorei, komkommers en augurken'. De invoer van 'wortel, raap, saladebieten, haverwortel, selderij' ging daarentegen gevoelig achteruit.

TABEL Export van verse groenten in Euro en ton

Benaming	Waarde [x1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>
Aardappelen, vers of gekoeld	6 445	6 874	36 394	31 160
Tomaten, vers of gekoeld	64 573	62 099	80 846	81 949
Ui, sjalot, look, prei en andere groenten	30 945	37 005	92 672	99 235
Kool, bloemkool, koolraap, savooikool	42 498	50 903	121 878	143 773
Sla (<i>Lactuca sativa</i>) en cichorei (<i>Cichorium spp.</i>)	5 767	7 209	4 841	6 317
Wortel, raap, saladebieten, haverwortel, selderij	14 780	14 685	46 381	47 937
Komkommers en verse augurken	7 167	6 811	7 635	8 505
Snijgroenten, zelfs gepeld, vers	2 506	2 472	2 281	1 816
Andere groenten, vers of gekoeld	272 600	280 192	177 905	187 223
Niet-gekookte of gestoomde, diepgevroren groenten	189 497	181 055	347 192	306 051
Tijdelijk geconserveerde groenten	17 224	17 566	16 637	17 128
Gedroogde groenten, volledig of in stukjes gesneden	38 541	46 341	22 131	20 554
Gedroogde snijgroenten, gepeld, met pel	5 628	9 308	4 983	6 671
Maniok, maranta, salep, Jeruzalemse artisjokken	10	19	3	4
Totaal	698 181	722 539	961 779	958 323

Bron: GUS

Tussen januari en september 2014 beliep de Poolse export ca. 958.000 ton met een totale waarde van 722 miljoen Euro.

Zeer belangrijk zijn de rubrieken 'kool, bloemkool, koolraap en savooikool', 'ui, sjalot, look, prei en andere groenten' en 'tomaten, vers of gekoeld'.

TABEL Saldo buitenlandse handel van verse groenten in Euro

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]	
	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.
Aardappelen, vers of gekoeld	-29 155	-36 518
Tomaten, vers of gekoeld	-46 754	-56 640
Ui, sjalot, look, prei en andere groenten	5 284	10 920
Kool, bloemkool, koolraap, savooikool	19 972	27 046
Sla (Lactuca sativa) i cichorei (Cichorium spp.)	-27 241	-25 025
Wortel, raap, saladebieten, haverwortel, selderij	-7 145	-2 102
Komkommers en verse augurken	-20 631	-17 104
Snijgroenten, zelfs gepeld, vers	604	-196
Andere groenten, vers of gekoeld	183 795	188 729
Niet-gekookte of gestoomde, diepgevroren groenten	160 474	149 746
Tijdelijk geconserveerde groenten	14 417	13 805
Gedroogde groenten, volledig of in stukjes gesneden	9 682	12 467
Gedroogde snijgroenten, gepeld, met pel	-8 955	-7 924
Maniok, maranta, salep, Jeruzalemse artisjokken	-661	-583
Totaal	253 866	256 621

Bron: GUS

Naar Euro gemeten is er een overschot op de handelsbalans van ca. 256 miljoen Euro en ook in ton overtreft de Poolse export veruit de Poolse invoer.

Opvallend is het negatief saldo (meer invoer dan uitvoer), zowel in Euro als in ton, voor aardappelen, tomaten, sla en cichorei.

Polen is de grootste producent van paddenstoelen in Europa en de grootste exporteur ervan ter wereld. In 2014 werd 203.500 ton geëxporteerd, vooral naar Duitsland, Groot-Brittannië, Tsjechië, Litouwen en Wit-Rusland. Ondanks het Russisch embargo, steeg de export van paddenstoelen licht t.o.v. 2013 (bron: IERiGZ).

2.3 De Poolse buitenlandse handel met vers fruit per product (in Euro en/of ton)

TABEL Import van vers fruit in Euro en ton

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.
Bananen	143 345	144 266	224 860	217 655
Druiven, verse of droge	117 456	105 080	97 256	83 648
Appelen, peren en kweeperen, verse	32 890	35 664	44 943	50 900
Abrikozen, kersen, perziken (nectars inbegrepen)	90 731	89 770	104 904	121 511
Overige vruchten, verse	61 400	55 406	50 205	38 846
Vruchten en noten, gestoomd of niet, diepgevroren	57 697	53 566	34 979	32 529
Tijdelijk geconserveerde vruchten en noten	297	490	181	206
Totaal	503 816	484 242	557 328	545 295

Bron: GUS

Tussen 1 januari en 30 september 2014 voerde Polen 545.000 ton fruit in.

Polen voert vooral veel bananen en druiven in. Ook is de rubriek abrikozen, kersen, perziken zeer belangrijk. Alhoewel Polen een belangrijk producent en exporteur is van appelen, wordt toch bijna 51.000 ton appelen ingevoerd.

TABEL Export van vers fruit in Euro en ton

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.
Bananen	8 919	10 071	11 309	13 014
Druiven, verse of droge	11 535	6 396	9 766	5 680
Appelen, peren en kweeperen, verse	388 859	311 636	1 019 178	901 270
Abrikozen, kersen, perziken (nectars inbegrepen)	45 107	40 039	51 089	61 044
Overige vruchten, verse	86 587	91 934	55 398	58 896
Vruchten en noten, gestoomd of niet, diepgevroren	326 984	310 807	242 560	242 633
Tijdelijk geconserveerde vruchten en noten	443	53	465	34
Totaal	868 434	770 936	1 389 765	1 282 571

Bron: GUS

In 2014 (I-IX) werd ca. 1.3 miljoen ton fruit uitgevoerd, hetgeen overeenkomt met ongeveer 48% van de Poolse productie.

Volgens de eerste (voorlopige) volledige cijfers van AAR, daalde in 2014 de export van Pools vers fruit met 12% in gewicht en met 18% in waarde. Deze daling, zowel in gewicht als in waarde, was vooral een gevolg van de lagere export naar Rusland (Russisch embargo) en andere landen van de vroegere Sovjet-Unie.

De rubriek appels, peren en kweeperen is veruit de belangrijkste en binnenin deze rubriek speelt de export van peren, slechts een marginale rol. Ook voert Polen, in beperkte mate, frambozen, aardbeien, kersen, pruimen en zwarte bessen uit (bron: ARR).

TABEL Saldo buitenlandse handel van vers fruit in Euro

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]	
	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>
Bananen	-134 426	-134 195
Druiven, verse of droge	-105 921	-98 684
Appelen, peren en kweeperen, verse	355 970	275 972
Abrikozen, kersen, perziken (nectars inbegrepen)	-45 624	-49 731
Overige vruchten, verse	25 187	36 529
Vruchten en noten, gestoomd of niet, diepgevroren	269 287	257 241
Tijdelijk geconserveerde vruchten en noten	146	-437
Totaal	364 619	286 695

Bron: GUS

Zowel naar gewicht als naar Euro gemeten kon in 2014 (I-IX) een positief saldo worden gehandhaafd, alhoewel toch een daling t.o.v. 2013 (I-IX) ervan kan worden vastgesteld. Het belangrijkste exportproduct zijn de appels. Het Russisch embargo kon gedeeltelijk worden opgevangen door stijgende appelexport naar Wit-Rusland, Kazachstan, Litouwen, Letland, Bosnië, Kroatië, Roemenië en Oekraïne. Polen stuurde ook appels naar Egypte en de V.A.E. Ook werd massaal appelconcentraat aangemaakt, dat niet onder het Russisch embargo valt en naar Rusland kon worden uitgevoerd (PB 24-26/4/2015).

2.4 De Poolse buitenlandse handel met vers vlees per product (in Euro en/of ton)

TABEL Import van vlees in Euro en ton

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.
Rundsvlees, vers of gekoeld	19 224	24 203	6 057	7 779
Rundsvlees, diepgevroren	11 428	8 584	3 145	2 581
Varkensvlees, vers, gekoeld of diepgevroren	952 674	942 855	445 264	455 755
Lams- en geitenvlees – vers, gekoeld en diepgevroren	3 048	4 462	681	717
Paardenvlees	106	169	55	95
Eetbare organen van runderen, varkens, lammeren, geiten	7 825	8 649	6 564	7 133
Vlees en eetbare organen van gevogelte van positie nr. 105	32 008	39 319	30 933	27 877
Overig vlees en eetbare organen, vers, gekoeld	2 357	3 625	473	841
Vlees en eetbare organen, gezouten, in een zoutoplossing, gedroogd	10 833	13 729	1 732	1 810
Totaal	1 039 503	1 045 415	494 904	504 588

Bron: GUS

Polen importeerde in 2014 (I-IX) ongeveer 505.000 ton vers vlees.

De belangrijkste leverancier van vlees is Duitsland, gevolgd door België, Denemarken en Nederland.

Polen is een belangrijk invoerder van vooral varkensvlees. Ook de rubriek 'vlees en eetbare organen van gevogelte' is belangrijk.

TABEL Export van vlees in Euro en ton

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.
Rundsvlees, vers of gekoeld	580 427	515 654	176 632	161 721
Rundsvlees, diepgevroren	151 829	158 277	44 065	52 710
Varkensvlees, vers, gekoeld of diepgevroren	665 762	518 697	321 567	274 139
Lams- en geitenvlees – vers, gekoeld en diepgevroren	2 303	2 725	602	466
Paardenvlees	25 006	22 870	8 241	7 659
Eetbare organen van runderen, varkens, lammeren, geiten	75 802	65 597	72 275	73 276
Vlees en eetbare organen van gevogelte van positie nr. 105	794 547	961 078	426 837	506 885
Overig vlees en eetbare organen, vers, gekoeld	34 802	38 789	14 572	17 859
Vlees en eetbare organen, gezouten, in een zoutoplossing, gedroogd	80 032	100 493	25 403	31 188
Totaal	2 410 510	2 384 180	1 090 195	1 125 903

Bron: GUS

Polen exporteerde in 2014 (I-IX) 1,12 miljoen ton vlees.

Polen is vooral een belangrijk exporteur van vlees van gevogelte, waarvan de export van jaar tot jaar gevoelig stijgt (PB 24-26/4/2015). Ongeveer 40% van de productie van gevogelte wordt geëxporteerd, vooral naar West-Europa. Varkens- en rundvlees zijn ook belangrijke rubrieken. De belangrijkste klanten zijn Duitsland, Tsjechië, het Verenigd Koninkrijk en Italië. De export van zowel varkens- als rundsvlees daalde in 2014, ten gevolge van het Russisch embargo. Daarentegen steeg de export van varkensvlees gevoelig naar de EU (vooral in gewicht en in mindere mate in Euro) en die van rundsvlees naar derde landen, zoals bvb. Bosnië-Herzegovina, Hong Kong en Kosovo.

TABEL Saldo buitenlandse handel van vlees in Euro

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]	
	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>
Rundsvlees, vers of gekoeld	561 204	491 451
Rundsvlees, diepgevroren	140 402	149 692
Varkensvlees, vers, gekoeld of diepgevroren	-286 912	-424 158
Lams- en geitenvlees – vers, gekoeld en diepgevroren	-744	-1 738
Paardenvlees	24 900	22 701
Eetbare organen van runderen, varkens, lammeren, geiten	67 977	56 947
Vlees en eetbare organen van gevogelte van positie nr. 105	762 539	921 760
Overig vlees en eetbare organen, vers, gekoeld	32 445	35 164
Vlees en eetbare organen, gezouten, in een zoutoplossing, gedroogd	69 199	86 764
Totaal	1 371 010	1 338 583

Bron: GUS

Polen heeft een duidelijk overschot, zowel in Euro als in gewicht, op de handelsbalans van vleeswaren. Dit overschot komt vooral tot stand dankzij de gunstige exportcijfers van vlees van gevogelte en van rundsvlees. De enige rubriek waarvoor de handelsbalans zwaar negatief is, is varkensvlees.

2.5 De Poolse buitenlandse handel met zuivelproducten (in Euro en/of ton)

TABEL Import van zuivelproducten in Euro en ton

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>
Melk en room, niet gecondenseerd	74 748	70 579	122 287	143 741
Melk en room, gecondenseerd	104 148	157 570	56 092	89 122
Karnemelk, gestremde melk en zure room, yoghurt	31 621	38 988	23 104	24 727
Wei, zelfs gecondenseerd, of met toevoeging van suiker	35 261	45 973	65 134	72 982
Boter en andere uit melk verkregen vetten	40 863	43 061	9 471	10 436
Kazen en witte kaas	157 721	177 872	44 563	47 077
Totaal	444 362	534 043	320 651	388 085

Bron: GUS

De invoer van zuivelproducten bedroeg in 2014 (I-IX) bijna 388.000 ton en volgens de eerste voorlopige volledige cijfers van ARR voerde Polen in 2014 voor 740 miljoen Euro aan zuivelproducten in en betekende dit een groei van 12%. In waarde (Euro) uitgedrukt, zijn de rubrieken 'melk en room' (al dan niet gecondenseerd) en 'kazen en witte kazen' de belangrijkste.

TABEL Export van zuivelproducten in Euro en ton

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]		Gewicht [ton]	
	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>	<i>I-IX 2013r.</i>	<i>I-IX 2014r.</i>
Melk en room, niet gecondenseerd	166 047	198 096	217 160	267 561
Melk en room, gecondenseerd	195 925	366 319	72 492	122 513
Karnemelk, gestremde melk en zure room, yoghurt	91 633	98 971	82 492	82 396
Wei, zelfs gecondenseerd, of met toevoeging van suiker	153 575	149 170	186 313	190 953
Boter en andere uit melk verkregen vetten	96 674	98 116	26 329	28 065
Kazen en witte kaas	512 979	517 042	156 947	158 135
Totaal	1 216 833	1 427 714	741 733	849 623

Bron: GUS

De uitvoer van zuivelproducten beliep in 2014 (I-IX) 850 000 ton.

Polen voert (in ton) meer dan dubbel zoveel zuivelproducten uit dan in. In Euro uitgedrukt wordt zelfs bijna drie maal meer geëxporteerd dan geïmporteerd. Dit is vooral te danken aan de rubrieken 'kazen en witte kazen' en melk en room (al dan niet gecondenseerd). Na melk zijn, in Euro uitgedrukt, kazen het belangrijkste zuivelproduct voor export. Het gaat in de eerste plaats

om rijpende kazen, die gretig afzet vinden in de EU (Tsjechië, Duitsland, Slowakije, Italië en Hongarije). Ook Rusland was (voor het embargo) een relatief belangrijke markt voor de rijpende kazen.

De Poolse export van zuivelproducten gaat vooral naar de EU. Na de invoering van het Russisch embargo, daalde de export naar de voor Polen belangrijke Russische markt gevoelig. Het verlies kon worden goedgemaakt door een toename van de export naar landen als Algerije, China, Saoedi-Arabië, Indonesië, Cuba, Egypte, Maleisië, Filipijnen, Thailand en Nigeria (*bron: ARR*).

TABEL Saldo buitenlandse handel van zuivelproducten in Euro

Benaming	Waarde [x 1000 EUR]	
	I-IX 2013r.	I-IX 2014r.
Melk en room, niet gecondenseerd	91 300	127 517
Melk en room, gecondenseerd	91 776	208 749
Karnemelk, gestremde melk en zure room, yoghurt	60 012	59 983
Wei, zelfs gecondenseerd, of met toevoeging van suiker	118 314	103 196
Wei, zelfs gecondenseerd, of met toevoeging van suiker	55 811	55 055
Kazen en witte kaas	355 258	339 170
Totaal	772 471	893 670

Bron: GUS

3. De Belgische export naar Polen van verse groenten, fruit, vers en bevroren vlees, en zuivelproducten

TABEL De Belgische export van verse groenten en fruit, vers en bevroren vlees en zuivelproducten naar Polen in ton

Benaming	2012	2013	2014
aardbeien	348	633	73
ander vers fruit	592	481	131
appelen	1 377	950	486
citrusvruchten	569	376	183
druiven	12	1	0
kersen	0	79	0
peren	5 805	5 398	8 915
perziken	0	0	350
pruimen	1	0	0
zuidvruchten	124 045	98 967	95 355
Vers fruit	132 748	106 885	105 493
andere kolen	4	1	5
andere slasoorten	4	6	0

asperges	3	0	1
augurken	0	0	0
bloemkool	13	43	0
bonen	2	0	0
erwten	0	0	6
komkommers	85	34	42
kropsla	175	576	1 305
olijven en kappen	0	0	0
overige verse groenten	64	50	939
paddenstoelen en truffels	7	5	6
paprika	84	15	123
prei	2 822	1 576	4 431
schorseneren en andere wortelen	0	0	1
selderij	3	0	0
tomaten	1 269	1 117	1 446
uien en sjalotten	0	42	23
witloof	3	20	182
wortelen en rapen	1 243	1 189	268
Verse groenten	5 782	4 672	8 778
vers en bevroren kalfs- en rundvlees	36	11	55
vers en bevroren varkensvlees (incl. vet en spek)	109 313	130 024	153 106
vers en bevroren paardenvlees	4	0	2
vers en bevroren schapen- en geitenvlees	31	36	37
vers en bevroren kippenvlees	259	104	112
ander vers en bevroren vlees	19 601	15 567	10 694
slachtafval	2 170	1 315	797
Vers vlees	131 413	147 057	164 803
boter en melkvet	518	1 279	838
kaas	9	15	298
gecondenseerde melk	106	86	508
magere melkpoeder	737	233	657
melkdranken	0	0	0
room	1 025	1 193	303
roompoeder	43	13	103
smeltkaas	0	0	0
volle en magere melk	2 569	8 135	6 885
volle melkpoeder	286	363	188
wei en lactose	6	0	10
yoghurt	2	28	2
zuivelbereidingen	303	60	148
Zuivelproducten	5 604	11 404	9 939

Bron: Eurostat + bewerkingen VLAM

België voert naar Polen vooral veel vers vlees uit; de hoeveelheid stijgt van jaar tot jaar en overtrof in 2014 164.000 ton. Vooral de rubriek 'vers en bevroren varkensvlees' is belangrijk. Interessant om weten is dat Polen onze tweede markt wereldwijd is voor varkensvlees (na Duitsland, maar dus vóór Frankrijk, Nederland e.d.)

Ook onze export van vers fruit is belangrijk, doch stagneerde de laatste twee jaren rond 105.000 ton. De rubriek 'zuidvruchten' is veruit de belangrijkste. Het gaat hier echter om wederuitvoer van bananen e.d., die in een Vlaamse haven aankomen en uiteindelijk naar Polen gaan, al dan niet met

een toegevoegde waarde. De drie belangrijkste 'echte' Belgische fruitproducten (Belgische teelt) zijn aardbeien, appels en peren.

Onze export van verse groenten is in vergelijking met vers vlees en vers fruit relatief onbelangrijk en bedroeg in 2014 bijna 9.000 ton. Er is wel een duidelijk stijgende trend. Prei, kropsla en tomaten doen het goed.

Ook onze export van zuivelproducten is in vergelijking met vers vlees en vers fruit aan de lage kant en bedroeg in 2014 bijna 10.000 ton. De belangrijkste rubriek is bij uitstek 'volle en magere melk'.

4. Marktstructuur

Polen is met 38 miljoen inwoners een der belangrijkste en snelst groeiende markten in Centraal- en Oost-Europa. Ook de levensmiddelenmarkt ontwikkelt zich goed, mede dank zij de groeiende middenklasse en de stijgende koopkracht van de bevolking. Volgens een in 2012 door Nielsen (www.nielsen.com.pl) uitgevoerd onderzoek, kopen de Polen, in tegenstelling tot de gemiddelde Europeanen, hun verse voeding eerder in gespecialiseerde winkels dan in supermarkten.

Voor de aankoop van vlees gaf een Pool op drie aan dat hij in de eerste plaats voor een gespecialiseerde winkel kiest. Hij hecht in de eerste plaats veel belang aan versheid, daarna komen prijs en verhouding prijs/kwaliteit.

Wat de zuivelproducten betreft is de situatie enigszins anders: Polen kopen ze het liefst in discountzaken (30%) alsook in supermarkten en voedingswinkels. De belangrijkste factoren zijn voor deze productgroep de prijs, promoties en de verhouding prijs/kwaliteit.

Een Pool op vier gaf aan groenten en fruit te kopen in gespecialiseerde winkels, een op vijf op de markt of in convenience stores of kiosken, die zeer populair zijn. Een belangrijk voordeel van de buurtwinkels zijn de zeer ruime openingsuren, in de grootsteden zijn ze veelal ononderbroken open (24u/24u). De markten (zowel permanente als seizoenmarkten) zijn zeer geliefd in Polen. Zoals voor vlees, wordt voor groenten en fruit ook de versheid als belangrijkste beslissingscriterium aangegeven. Men gaat gemiddeld drie maal per week groenten en fruit inkopen.

Desalniettemin winnen de grote ketens langzaam terrein. Vooral de discounters groeien en vertegenwoordigen volgens Euromonitor International 30% van de omzet in de levensmiddelenhandel (2014). Supermarkten vertegenwoordigen 21%, hypermarkten (die zich meestal aan de stadsrand bevinden en aan belang inboeten) 17%, convenience-shops 15% en onafhankelijke winkels 16% van de omzet in de levensmiddelenhandel. Het marktaandeel (in omzet) van onafhankelijke winkels daalt van jaar tot jaar, en men gaat ervan uit dat ze hun heil steeds meer in franchising zullen moeten zoeken.

De naar omzet belangrijkste ketens behoren tot buitenlandse groepen. Grote spelers zijn Tesco (hypermarkten, supermarkten, grocery stores), Carrefour (hypermarkten en supermarkten), Biedronka (Discount), Auchan (hypermarkten, supermarkten), Real (hypermarkten), Leclerc (hypermarkten en supermarkten), Intermarché (supermarkten), Lidl (Discount).

Enkele Poolse ketens zijn Piotr I Pawel (supermarkten), Żabka (convenience), Alma Market (supermarkten en grocery stores), Mark-Pol (supermarkten).

De ketens betrekken hun waren hetzij rechtstreeks (in binnen- of buitenland) hetzij via importeurs-groothandelaars.

Kenmerkend voor de Poolse markt van levensmiddelen is dat het belang van bio-voeding toeneemt, doch ook dat in vergelijking met West-Europa nog een kleinere rol speelt. Ook private label ontwikkelt zich goed.

5. Contactgegevens van belangrijke groothandelaars en producenten

5.1 Poolse groothandelaars-verdelers van verse groenten, fruit, vlees en zuivelproducten.

Onderhavige lijst geeft de top 50 weer van Poolse groothandelaars-verdelers van levensmiddelen, met in de vier laatste kolommen rechts, de vermelding of ze actief zijn in verse groenten, fruit, vlees en/of zuivelproducten.

Een meer volledige lijst kan via het kantoor van Flanders Investment & Trade in Warschau op aanvraag verkregen worden.

Groothandelaars van levensmiddelen in Polen

	Naam	Postcode en plaats	Regio	Tel.	Website	G	F	V	Z
1	EUROCASH SA	62-052 Komorniki, Wiśniowa 11		48 61 658 33 00	www.eurocash.pl	X	X	X	X
2	MAKRO CASH AND CARRY POLSKA SA	02-183 Warszawa, Al. Krakowska 61	MAZOWIECKIE	48 225 000 000	www.makro.pl	X	X	X	X
3	SEZAM ŚREM	63-100 Zbrudzewo, Średzka 7	WIELKOPOLSKIE	48 612 848 730	www.sezam-srem.pl	-	-	-	X
4	GRUPA ŻYWIEC SA	34-300 Żywiec, Browarna 88	ŚLĄSKIE	48 225 376 005	www.grupazywiec.pl	-	-	-	-
5	MIGROL	20-309 Lublin, Łęczyńska 7	LUBELSKIE	48 817 485 611	www.migrol.pl	-	-	-	-
6	SELGROS SP. Z O.O.	61-131 Poznań, Zamenhofska 133	WIELKOPOLSKIE	48 618 742 256	www.selgros.pl	X	X	X	X
7	KDWT SA	62-052 Komorniki, Wiśniowa 11	WIELKOPOLSKIE	48 616 513 302	www.kdwt.com.pl	-	-	-	-
8	PHP POLSKI TYTON SA	26-600 Radom, Tartaczna 29	MAZOWIECKIE	48 483 413 256	www.polskityton.pl	-	-	-	-
9	PREMIUM DISTRIBUTORS SP. Z O.O.	02-690 Warszawa, Bokserska 66a	MAZOWIECKIE	48 616 583 300	www.eurocash.pl	-	-	-	-
10	NAVO POLSKA GRUPA DYSTRYBUCYJNA SP. Z O.O.	43-100 Tychy, Oświęcimska 51	ŚLĄSKIE	48 323 256 015	www.navo.pl	-	-	-	-
11	LIMA SA	71-605 Szczecin, Łądy 14a	ZACHODNIO-POMORSKIE	48 748 554 987	www.lima-sa.pl	-	-	-	-
12	PHUP GNIEZNO SP. Z O.O. HURTOWNIA SP.K.	62-200 Gniezno, Orcholska 41	WIELKOPOLSKIE	48 614 260 917	www.szeszycki.pl	-	-	-	X
13	BAĆ POL SA	35-234 Rzeszów, Trembeckiego 5	PODKARPACKIE	48 601 437 620	www.bacpol.com.pl	-	-	-	X
14	SPÓŁDZIELNIA OBROTU TOWAROWEGO PRZEMYSŁU MLECZARSKIEGO	15-959 Białystok, Handlowa 4	PODLASKIE	48 857 487 924	www.sot.pl	-	-	-	X
15	PPHU SPECJAŁ SP. Z O.O.	00-175 Warszawa, Jana Pawła II 80 5	MAZOWIECKIE	48 226 373 036	www.specjal.com.pl	-	-	-	X
16	CARMEN POLSKA SP. Z O.O.	96-500 Sochaczew, Warszawska 93	MAZOWIECKIE	48 468 622 008	www.carmen.biz.pl	-	-	-	-
17	TARG BAN SP. Z O.O.	02-238 Warszawa, Modułarna 12	MAZOWIECKIE	48 224 814 804	www.targban.pl	X	X	-	-
18	PRZEDSIĘBIORSTWO JANUS SA	37-100 Toruń, Płaska 24-36	KUJAWSKO-POMORSKIE	48 566 1 16 296	www.janussa.pl	-	-	-	-
19	PHPU STOPOLSP. Z O.O.	82-200 Malbork, Al. Wojska Polskiego 494-496	POMORSKIE	48 552 703 01 1	www.stopol.pl	-	-	-	-
20	CITRONEX 1 SP. Z O.O.	59-900 Zgorzelec, Bohaterów II Armii Woj. Polskiego 64	DOLNOŚLĄSKIE	48 757 755 357	www.citronex.pl	X	X	-	-
21	KRAM EL SP. Z O.O.	97-300 Piotrków Trybunalski, Gliniana 6b	ŁÓDZKIE	48 44 645 06 01	www.kramel.pl	-	-	-	-
22	SPS HANDEL SA	02-390 Warszawa, Grójecka 194/91	MAZOWIECKIE	48 297 600 030	www.sps-handel.pl	-	-	-	-
23	TARGET POLSKA SP. Z O.O. SP.K.	01-651 Warszawa, Gwiaździsta 15a/403	MAZOWIECKIE	48 126 351 818	www.target-polska.pl	-	-	-	X
24	ALPAN	03-228 Warszawa, Marywilska 26	MAZOWIECKIE	48 225 102 902	www.alpan.pl	-	-	-	X
25	BARTEX BARTOL SP. Z O.O. SP.K.	64-300 Paproć, Paproć 111	WIELKOPOLSKIE	48 614 426 100	www.bartex.com.pl	-	-	-	-
26	ALMARKSP. Z O.O. SP.K.	64-100 Leszno, Okrężna 25	WIELKOPOLSKIE	48 655 266 532	www.almark.pl	-	-	-	-
27	AMBRA SA	02-819 Warszawa, Puławska 336	MAZOWIECKIE	48 225 663 300	www.ambra.com.pl	-	-	-	-
28	AMPLUSSP. Z O.O. SP.K.A.	32-104 Koniusza, Niegardów 26	MAŁOPOLSKIE	48 126 203 491	www.amplusfoods.com	X	X	-	-
29	FRESH WORLD INTERNATIONAL SP. Z O.O.	05-850 Bronisze, Świerkowa 3a	MAZOWIECKIE	48 223 376 233	www.freshworld.com.pl	X	X	-	-

30	DANIA FAST FOOD SP. Z O.O.	05-870 Błonie, Pass 20c	MAZOWIECKIE	48 227 310 219	http://www.dff.com.pl/	-	-	X	X
31	SOBIK	43-346 Bielsko-Biała, Centralna 20	ŚLĄSKIE	48 338 211 028	www.sobik.com.pl	-	-	-	X
32	Piotruś Pan	37-700 Przemysł, Nestora 8	PODKARPACKIE	48 663 577 231	www.ppan.pl	-	-	-	X
33	AL BA PODLASKIE CENTRUM MIĘSNE ŻURAW I GRYKO SP.J.	15-103 Białystok, 1 Armii Wojska Polskiego 2d	PODLASKIE	48 856 644 167	http://www.alba.biz.pl/	-	-	X	-
34	KAM IX SP. Z O.O.	02-238 Warszawa, Modułarna 12	MAZOWIECKIE	48 504 082 405	www.kamix.waw.pl	-	-	-	X
35	ULTRAFOOD INDROB	62-510 Konin, Spółdzielców 9b	WIELKOPOLSKIE	48 604 449 276	www.indrob.com.pl	-	-	X	X
36	PHU STEK SP.J.	86-300 Grudziądz, Waryńskiego 65	KUJAWSKO-POMORSKIE	48 564 504 701	www.phustek.pl	-	-	X	X
37	FH DOMICELA SP. Z O.O.	38-200 Jasto, Towarowa 27	PODKARPACKIE	48 134 368 522	www.domicela.pl	-	-	X	-
38	P.P.H.U. WAGAT SP.J.	07-100 Węgrów, Gdańska 95	MAZOWIECKIE	48 257 923 610	www.wagat.com.pl	-	-	X	-
39	DUO TES TOMASZ SIBILSKI EWA SIBILSKA SP.J.	05-340 Teresin, Teresin 42	MAZOWIECKIE	48 508 004 476	www.duotes.pl	-	-	-	X
40	SNS TRADING SP. Z O.O.	90-430 Łódź, Piotrkowska 121-5/5a	ŁÓDZKIE	48 426 388 804	www.sns-trading.pl	-	X	-	X
41	FRUKTSP. ZO.O.	33-100 Tarnów, Kochanowskiego 30	MAŁOPOLSKIE	48 146 296 200	www.frukt.pl	-	-	-	X
42	SMAK SERWIS SP. Z O.O.	37-100 Łańcut, Boczna Kasprowicza 11	PODKARPACKIE	48 172 256 820	www.smakserwis.rze.pl	-	-	-	X
43	MARS DYSTRYBUCJA SP. ZO.O.	22-400 Zamość, Szczepieszka 21	LUBELSKIE	48 846 386 061	www.marshurt.pl	-	-	-	X
44	MONA KONTRA SP. Z O.O.	16-400 Suwałki, Majora Hubala 6	PODLASKIE	48 875 664 647	www.mona.suwalki.pl	-	-	-	X
45	BEKPOL SP. Z O.O.	58-300 Wałbrzych, Wysockiego 17	DOLNOŚLĄSKIE	48 746 665 868	www.bekpol.pl	-	-	X	X
46	TROPICANA SP. Z O.O.	38-400 Krosno, Pużaka 49	PODKARPACKIE	48 183 526 605	www.tropicana.pl	X	X	-	-
47	AMASOL SP. Z O.O.	42-200 Częstochowa, Poselska 12/32	ŚLĄSKIE	48 343 699 192	www.amasol.pl	X	X	-	-
48	PPHU WIGO SP.J.	32-005 Niepołomice, Wodna 2	MAŁOPOLSKIE	48 122 814 502	www.wigo.krakow.pl	-	-	-	X
49	SZERWAL 2000 SP. Z O.O.	43-316 Bielsko-Biała, Andrzeja Boboli 51	ŚLĄSKIE	48 338 160 296	www.szerwal.pl	-	-	X	-
50	NORTH COAST SA	05-800 Pruszków, 3 Maja	MAZOWIECKIE	48 227 383 159	www.northcoast.com.pl	-	-	-	X

Bron: Bisnode D&B Polska en 'Rynek Spożywczy'

Top 30 Groenten- en fruitverwerkende bedrijven in Polen

Naam	Adres	Postcode	Stad	Regio	Tel.	website
UNILEVER POLSKA SP. Z 0.0.	Aleje Jerozolimskie 134	00-305	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 800 606 066	www.unilever.pl
NESTLE POLSKA SA	Szturmowa 2	02-678	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 226 072 299	www.nestle.pl
KRAJOWA SPÓŁKA CUKROWA SA	Kraszewskiego 40	87-100	Toruń	KUJAWSKO-POMORSKIE	48 566 501 198	www.polski-cukier.pl
NORDZUCKER POLSKA SA	5 Stycznia 54	64-330	Opalenica	WIELKOPOLSKIE	48 614 474 490	www.nordzucker.pl
PFEIFER & LANGEN POLSKA SA	Mickiewicza 35	60-837	Poznań	WIELKOPOLSKIE	48 655 752 600	www.diamant.pl
AGROS NOVA SP. Z 0.0.	Aleja Stanów Zjednoczonych 61 a	04-028	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 438 235 322	www.agrosnova.pl
HJ HEINZ POLSKA SP. Z 0.0.	Pud liszki, ul Fabryczna 7	63-840	Krobia	WIELKOPOLSKIE	48 655 672 111	www.heinz.pl
TYMBARK MWS SP. Z 0.0. SP.K.	Tymbark 156	34-650	Tymbark	MAŁOPOLSKIE	48 338 731 599	www.tymbark.com
DOHLER SP. Z 0.0.	Kozietuły Nowe 66 j	05-640	Kozietuły Nowe	MAZOWIECKIE	48 483 689 800	www.doehler.pl
EKOLANDSP. Z 0.0.	Strefowa 2	43-100	Tychy	ŚLĄSKIE	48 327 895 500	www.rnaspex.com.pl
IGLOTEX SA	Leśna 2	83-220	Skórcz	POMORSKIE	48 224 895 499	www.iglotex.com.pl
CITRONEX 1 SP. Z 0.0.	Bohaterów II Armii Wojska Polskiego 64	59-900	Zgorzelec	DOLNOŚLĄSKIE	48 757 755 357	www.citronex.pl
HORTEX HOLDING SA	Mszczonowska 2	02-337	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 225 721 000	www.hortex.com.pl
KERRY POLSKA SP. Z 0.0.	Zagnańska 97a	25-558	Kielce	ŚWIĘTOI RZYSKIE	48 713 996 900	www.kerrygroup.com
AGRANA JUICE POLAND SP. Z 0.0.	Krakowska 100	26-800	Białobrzegi	MAZOWIECKIE	48 486 135 735	www.agrana.pl
SOKPOL SP. Z 0.0.	Kościuszki 8	42-300	Myszków	ŚLĄSKIE	48 343 137 267	www.sokpol.pl
ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA OWOCOWO-WARZYWNEGO DAWTONA	Bieńiewicka 52	05-870	Błonie	MAZOWIECKIE	48 227 315 449	www.dawtona.pl
POLSKI OGRÓD SP. Z 0.0.	Mszczonowska 2	02-337	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 225 721 125	www.hortex.com.pl
BONDUELLE POLSKA SA	Puławska 303	02-785	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 523 543 300	www.bonduelle.pl
ZENTIS POLSKA SP. Z 0.0.	Przemysłowa 8	08-110	Żelków-Kolonia	MAZOWIECKIE	48 256 402 100	www.zentis.pl
MCCAIN POLANO SP. Z 0.0.	Chociwel 25	57-100	Strzelin	DOLNOŚLĄSKIE	48 713 957 100	www.mccain.pl
REAL SA	Brzeska 76	08-102	Siedlce	MAZOWIECKIE	48 256 445 941	www.realsa.pl
SVZ TOMASZÓW SP. Z 0.0.	Lwowska 128	22-600	Tomaszów Lubelski	LUBELSKIE	48 846 660 300	www.svz.com
DEVELEY POLSKA SP. Z 0.0.	Batalionu Platerówek 3	03-308	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 226 141 573	www.develey.com.pl
BAKALLAND SA	Fabryczna 5	00-446	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 223 552 201	www.bakalland.pl
T B FRUIT DWIKOZY SP. Z 0.0.	Sandomierska 109	27-620	Dwikozy	ŚWIĘTOKRZYSKIE	48 158 311 550	www.tbfruit.com
BINDER INTERNATIONAL WARSZAWA SP. Z 0.0.	Rakowiecka 36	02-532	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 227 278 449	www.binder.pl
EMIG SP. Z 0.0.	Hańkiewicza 2	02-103	Warszawa	MAZOWIECKIE	48 226 583 900	www.emig.pl
ALPEX SP. Z 0.0.	Łęczeszycze 120	05-622	Belsk Duży	MAZOWIECKIE	48 486 611 177	www.alpex.com.pl
RAUCH POLSKA SP. Z 0.0.	Przemysłowa 13 a	09-100	Płońsk	MAZOWIECKIE	48 236 743 505	www.agrico.com.pl

Bron: Bisnode D&B Polska en "Rynek Spożywczy"

De Top 30 van vleesverwerkende bedrijven.

Lp.	Naam	adres	regio	tel.	www
1	ANIMEX FOODS SP. Z O.O. SP.K.A.	14-100 Ostróda; Morliny 15	WARMIŃSKO- MAZURSKIE	48 123 784 100	www.animex.com.pl
2	SOKOŁÓW SA	08-300 Sokółów Podlaski; Al. 550-Lecia 1	MAZOWIECKIE	48 225 258 250	www.sokolow.pl
3	POLSKI KONCERN MIĘSNY DUDA SA*	02-699 Warszawa; Kłobucka 25	MAZOWIECKIE	48 655 477 1 60	www.pkmmduda.pl
4	PINI POLONIA SP. Z O.O.	99-300 Kutno; Wschodnia 21	ŁÓDZKIE	48 243 579 510	www.pinipolonia.com
5	CEDROB SA	06-400 Ciecchanów; Płocka 5	MAZOWIECKIE	48 236 750 41 6	www.cedrob.com.pl
6	WIPASZ SA	10-373 Olsztyn; Wadąg 9	WARMIŃSKO- MAZURSKIE	48 895 435 651	www.wipa5z.pl
7	INDYKPOL S.A.	10-370 Olsztyn; Jesienna 3	WARMIŃSKO- MAZURSKIE	48 895 262 272	www.indykpol.pl
8	ZAKŁAD PRZEMYSŁU MIĘSNEGO BIERNACKI SP. Z O.O.	63-200 Jarocin; Golina, ul. Dworcowa 47d	WIELKOPOLSKIE	48 627 470 949	www.zmb.pl
9	ZPM JBB IMPORT-EKSPORT	07-437 Łyse; Kościelna 25	MAZOWIECKIE	48 297 641 605	www.jbb.pl
10	KUTNOWSKIE ZAKŁADY DROBIARSKIE EXDROBSA	99-300 Kutno; Mickiewicza 108	ŁÓDZKIE	48 243 553 129	www.exdrob.pl
11	ZM LMEAT ŁUKÓW SA	21-400 Łuków; Przemysłowa 15	LUBELSKIE	48 257 982 401	www.zmlukow.com.pl
12	DROSED SA	08-110 Siedlce; Sokołowska 154	MAZOWIECKIE	48 256 400 000	www.drosed.com.pl
13	SUPERDROB ZAKŁADY DROBIARSKO-MIĘSNE SA	05-480 Karczew; Armii Krajowej 80	MAZOWIECKIE	48 227 790 602	www.superdrob.pl
14	HILTON FOODS LTD SP. Z O.O.	43-100 Tychy; Strefowa 31	ŚLĄSKIE	48 323 234 709	www.iiltonfoods.pl
15	ZAKŁADY DROBIARSKIE KOZIEGŁOWY SP. Z O.O.	62-028 Koziegłowy; Piaskowa 3	WIELKOPOLSKIE	48 618 111 642	www.zd-kozieglowy.pl
16	ZM ZAKRZEWCY SPJ.	08-330 Kosów Lacki; Wiejska 7	MAZOWIECKIE	48 257 879 387	www.Zakrzewscy pl
17	MADEJ WRÓBEL SP. Z O.O.	41-700 Ruda Śląska; Magazynowa 45	ŚLĄSKIE	48 327 712 214	www.madejwrobel.pl/
18	DROBIMEX SP. Z O.O.	70-846 Szczecin; Kniewska 6	ZACHODNIO- POMORSKIE	48 914 667 51 0	www.drobimex.com.pl
19	ZM SILESIA SA	40-084 Katowice; Opolska 22	ŚLĄSKIE	48 327 311 317	www.duda.pl
20	ZM SKIBA	89-600 Chojnice; Derdowskiego 23	POMORSKIE	48 523 965 609	www.zmskiba.pl
21	FOOD SERVICE SP. Z O.O.	96-200 Rawa Mazowiecka; Mszczonowska 35a	ŁÓDZKIE	48 468 147 000	www.foodservice.pl
22	GZELLA SP. Z O.O.	86-150 Osie; Rynek 6	KUJAWSKO- POMORSKIE	48 523 329 874	www.gzella.pl
23	TARCZYŃSKI SA	55-100 Trzebnica; Ujeździec Mały 80	DOLNOŚLĄSKIE	48 609 234 925	www.tarczyński.pl
24	ZM HENRYK KANIA SA	43-200 Pszczyna; Korczaka 5	ŚLĄSKIE	48 322 103 247	www.zmkania.pl
25	PRZEDSIĘBIORSTWO DROBIARSKIE DROBEX SP. Z O.O.	86-050 Solec Kujawski; Powstańców 19	KUJAWSKO- POMORSKIE	48 523 876 1 1 5	www.drobex.com.pl
26	PHU WĘDLINKA SPJ.	98-400 Wieruszów; Dobrydział 6	ŁÓDZKIE	48 627 840 602	www.wedlinka.eu
27	PPHU PUBLIMA SPJ. LICHOTA & LICHOTA	27-400 Ostrowiec Świętokrzyski; Kilińskiego 49	ŚWIĘTOKRZYSKIE	48 412 652 278	www.publima.pl
28	AMI SP. Z O.O. SP.K.A.	63-510 Mikstat; Stara Droga 1	WIELKOPOLSKIE	48 627 310 800	www.ami.com.pl
29	OSI FOOD SOLUTIONS POLAND SP. Z O.O.	02-486 Warszawa; Aleje Jerozolimskie 202	MAZOWIECKIE	48 228 637 088	
30	ZM UNIMIĘS SR Z O.O.	32-500 Chrzanów; Powstańców Styczniowych 9	MAŁOPOLSKIE	48 326 257 401	www.unimies.com.pl

Bron: Bisnode D&B Polska en 'Rynek Spożywczy'

6. Beurzen

Fairs	Place	Website
Targi Owocnych Spotkań	Warszawa	http://en.tsw.targi.pl/
International Fruit & Vegetable Trade Show	Ożarów Mazowiecki	http://www.fruitexpo.eu/
Polagra Food	Poznań	http://www.polagra-food.pl/en/
World Food	Warszawa	http://worldfood.pl/home/
Natura Food	Łódź	www.naturafood.pl
POLAGRA	Poznań	www.polagra.pl
Slow Food Festival	Kraków	www.terramadre.pl
EKOstyl	Bielsko-Biała	http://www.targibielskie.pl/2-targi-zdrowej-zywnosci-i-zdrowego-stylu-zycia-ekostyl-2015
Meat Meeting	Sosnowiec	http://www.exposilesia.pl/meatmeeting15/pl/
POLAGRA GASTRO	Poznan	www.polagragastro.pl
EKOGALA International Fair of Biological Food	Rzeszów	www.ekogala.podkarpackie.pl
MLECZNA REWIA Dairy Fair	Gdańsk	www.mlecznarewia.pl
Food-to-Go Gdansk	Gdańsk	http://www.easyfairs.com/
REGIONALIA Regional Products Fair	Warszawa	www.regionalia.com.pl

7. Nuttige adressen

Public institutions	Website
Ministerie van Landbouw en Plattelandsontwikkeling ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa Phone: +48 22 623 10 00	www.minrol.gov.pl
The Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa Phone: +48 800 38 00 84	http://www.arimr.gov.pl/
Association of Polish Producers, Exporters and Importers of Meat 'Polskie Mięso' ul. Tytusa Chałubińskiego 8, 00-694 Warszawa Phone: +48 22 830 26 56	www.polskie-mieso.pl
Polish Chamber of Milk ul. Micewicza 7/23, 15-213 Poznań Phone: +48 85 674 73 29	www.izbamleka.pl
Polish Federation of Food Industry Union of Employers ul. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa Phone: +48 22 830 70 55	http://www.pfpz.pl/index/?lang_id=2
Association of Private Dairy Processors ul. Złota 59, 6 th floor, 00-120 Warszawa Phone: +48 222 660 271	http://www.zppm.com.pl/
Polish Trade and Distribution Organisation ul. Krzywickiego 34/205, 02-078 Warszawa Phone: +48 22 625 12 48	www.pohid.pl
Polish Information and Foreign Investment Agency ul. Bagatela 12, 00-585 Warszawa Phone: +48 22 334 98 00	http://www.paiz.gov.pl/en
Polish Federation of Food Industry ul. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa Phone: +48 22 830 70 55	http://www.pfpz.pl/index/
National Milkmen Association ul. Hoża 66/68, 00-682 Warszawa Phone: +48 22 621 53 77	www.mlekoland.com
Association of Polish Fruit Growers ul. Sportowa 4A, 05-600 Grójec Phone: +48 664 37 79	http://www.polskiesadownictwo.pl/
Agricultural and Food Quality Inspection ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa Phone: +48 22 623 29 00	www.ijhar-s.gov.pl
Agricultural Market Agency (ARR) ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa Phone: +48 22 661 72 72	http://www.arr.gov.pl/
Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw Słomczyn 80, 05-600 Grójec Phone: +48 22 101 26 84	www.uniaowocowa.pl

8. Bronnen

Puls Biznesu

Główny Urząd Statystyczny – Departament Rolnictwa

Agencja Rynku Rolnego (ARR)

Institut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Institut Badawczy (IERiGZ)

Bisnode D&B Polska

Rynek Spożywczy

Eurostat

VLAM

PAP Newsletter

Min. Finansów-Departament Rynków Rolnych

Euromonitor International

Nielsen